

J. B E R M A N .

Sygn. 229/ 32.

TEKA L W O W S K A .

Oryginał k. 1-4 rkp., format:

160 x 240 mm., j. polski.

k. 1- ksero., A4., j. polski.

TAŚMA FILMOWA
NR.

N- 0617

ZMIKROFILMOWANO

DNIA:

10. 04. 1995 r.

JASTRZĘBSKI
WOJCIECH

ZESPÓŁ:

TEKA LWOWSKA.

ARCHIWUM ŻIH
SYGNATURA:

229/ /32

Opis incydentu w którym SS-man składa "
" wizytę " J. Bermanowi w celu zarekwirowania
mieszkania.

DATY SKRAJNE:

XII. 1941 r.

UKŁAD:

Tematyczny.

UWAGI:

Oryginał. k. 1-4 rkp., format: 160 x 240mm

j. polski.

k. 1 ksero., A4., j. pol.

1941. Sierpień. (5)¹
Dwórniańska 20/5.

Dwa delikatne drzewki. Tak drwom
przyjaciel, sziad, dbery zmajony.
Palka, sublokatorka jedri do drzewi,
do przedpokoju pakuje się wysoki, bar-
cryszy (i prysztajny) J. Mamm.
Sublokatorka na worystku pyta-
nia odpowiada, nie rozumie?
"Gök wpada d. kuchni i kwatca się
do mnie: "Sind sie Jude?" - Jawohl.
"Wo ist Ihre Frau?" "Das hier ist meine
Frau." "Und der Bub?" "Das ist
der Sohn der Polin." "Der Bub soll raus
und machen Sie die Tür zu!"
(Pierwsze nerucie: preba cos' robic,
kogoś' rodic, prosic o kafeinek. Po se-
kundach: strec'niemie, smietnie, pros
cier do policji, do kogo się ja kwatca?
co się stać musi stanie się?)
"Arbeiten Sie?" Jawohl. Wo? "In der jüd.
"Gemeinde." So. Pytania nask gośc ce-
dzi, mowi wolno przystupiczym
glosem, czysto nie mogg jechajcie
zrozumiec, i mowic do prosic, wly
powtorzy pytanie. Przystu-

112
mionym glosie jest cos
szczegolnie dziedzaco, do czego po-
razem przychodzisz. Jestem
dluzsze okresy pomiedzy jednym
a drugim pytaniem. To jest
das Schlafzimmer? Hier bitte.

"Und was ist da? Hier wohnen Pon-
ten?" "Sie haben dort Ihre Sachen? Nein.

"Und hier? Hier wohnte ein Ingenieur,
der ist nun längst verstorben." "Jude?"

"Ja wohl." "Wohin ist er verstorben?"
Ich weiss es nicht." "Ja."

~~Flur~~ Flur: a przerw. Gosc spaceru-
je po całym mieszkaniu. Przecho-
dzi z kuchni do pokoju, z pokoju
do przedpokoju. O dluzszej przerwie,
magle: "Können Sie bis morgen
früh die Wohnung käufmen?" "Kann
es sein muss - ja, ich möchte aber
sehr bitten, dass Sie uns noch eini-
ge Stunden oder Tage zum Mischen
lassen." Ich wollte nicht fern?
Przerw. "Das für Bücher sind das?"
Verschiedene, Romane und so.

"Polnische?" Meist deutsche. "Zeigen
Sie die deutschen!" "O das ganz Souver."

Podczas gdy Josie przegląda książki, III
szepeliła mi łaka myśli. "Kapa-
duj go." "Daj mi wasz sę?" "Ja." "Sie
sehen, dass unsere Wohnung leer
ist, so möchte ich aufhören, dass
uns vor einigen Tagen alle Möbel
und anderes weggenommen
würde." "Wer war da?" Mehrere Leute.
"Militar? Jasohl, und ein Herr
in Zivil." "So, so, was haben die weg-
genommen?" Möbel n. vieles andere,
ich weiss es nicht genau weil ich
dann weggehen müsste, meine Frau
weiss es." "So? Wie lange wohnen hier
die Polen?" "Fünf Monate." "Ktos
skowoi 4 razy. Josie pęci do skowoi.
Lesiad chce się zobaczyć ale zastaje
zaproszony do śladka." "Panna, kumy!"
"Wer sind Sie? Was wollen Sie hier?" "Ja
odpowiadam za przekłonięno." "Tack-
ler, besicht' uns häufig?" "So,
gehen Sie ins Zimmer

Przerwa. Josie skowoi spaceruje
po mieszkaniu, a chodzi do
puchni. "Was ist da?" Ein Balkon.
"Machen Sie die Tür auf! - So."

Wychodki do przedpokoju. 174
"Kto jest tu?" "Jas Baderimmer?
"Poznajecie?" "Ktoś tam drzwi.
"So. Hoimny z przedpokojem." "Sie
zollen also noch einnige
Tage da bleiben?" "Kejo en
che? lo bedie? Jak sy to skanyryz
lo mu powiedziec?" "Ich ware
ihnen dafür sehr dankbar." Gosc
schwiera drzwi wychodze na
klatke schodow i staje
w drzwiach zwraca sy do
mnie prawie szepsem:
"Sie können da bleiben.
Die Wohnung gefällt mir
nicht."

S.

German

Grudzień 1941

Zadwórzeńska 20/5

Dwa delikatne dzwonki. Tak dzwoni przyjaciel, sąsiad, dobry znajomy. Polka, sublokatorka, pędzi do drzwi. Do przedpokoju pakuje się wysoki, barczysty i przy tojny SSMann.

Sublokatorka na wszystkie pytania odpowiada: nie rozumiem. Gość wpada do kuchni i zwraca się do mnie: "Sind sie Jude?" Jawohl. "Wo ist ihre Frau?" Das hier ist meine Frau. Und der Bub? Das ist der Sohn der Polin. Der Bub soll raus, und machen Sie die Tur zu. / Pierwsze uczucie: trzeba coś zrobić, kogoś wołać, prosić o ratunek! W sekundach otrzeźwienia, śmiechu, przecież to policja, do kogo się zwracać, co się stać musi, to się stanie.

"Arbeiten Sie?" Jawohl. "Wo?" In der jud. Gemeinde. "So". Pytania nach gość cedzi, mówi wolno, przytłumionym głosem, często nie mogę go zrozumieć i muszę go prosić, żeby powtórzył pytanie. / przytłumionym głosem jest coś szczególnie dręczącego, do czego przyczyniają się jeszcze dłuższe przerwy pomiędzy jednym a drugim pytaniem/.

"Wo ist das Schlafzimmer?" Hier, bitte. "Und was ist da?" Hier wohnen Polen. "Sie haben dort ihre Sachen?" Nein. "Und hier?" Hier wohnte ein Ingenieur, der ist unlangst verzogen. "Jude?" Jawohl. "Wohin ist er verzogen?" Ich weiss es nicht. "So".

Dłuższa przerwa. Gość spaceruje po całym mieszkaniu. Przechodzi z kuchni do pokoju, z pokoju do przedpokoju.

Po dłuższej przerwie, nagle, "Können Sie bis morgen fruh die Wohnung räumen?" Wenn es sein muss - ja, ich mochte aber sehr bitten

dass sie uns noch einige Stunden oder Tage zum Umziehen lassen.

"Ich warte nicht gerne". Przewus

"Was für Bücher sind das?" Verschiedene, Romane und sw. "Polnische? Meist deutsche. "Zeigen sie die deutschen!" Podaje parę tomów. Podczas gdy gość przegląda książki strzeliła mi taka myśl. Zagaduję go

"Dafür was sagen?" Ja. "Sie sehen, dass unsere Wohnung leer ist, so möchte ich aufklären, dass uns vor einigen Tagen alle Möbel und Anderes weggenommen wurde. "Wer war da?" Mehrere Leute. "Militär?"

Jawohl, und ein Herr in Zivil. So, so, was haben sie weggenommen?" Möbel und vieles andere, ich weisse es nicht genau, weil ich dann weggehen musste, meine Frau weiss es.

"So, wie lange wohnen Sie hier in Polen?" Fünf Monate.

Ktoś dzwoni 4 razy. Gość pada do drzwi. Sąsiad chce się cofnąć, ale zostaje zaproszony do środka: kocham, kocham, wer sind Sie? Was wollen Sie hier? Ja odpowiadam ze przerażonego, "Nachbar, besucht uns häufig".

So, gehen Sie ins Zimmer. Przerwa. Coś znova spaceruje po mieszkaniu, wchodzi do kuchni. "Was ist da?" Ein Balkon. "Machen Sie die Tür auf So. Wychodzi do przedpokoju. "Was ist hier?" Das Badezimmer. "Zeigen Sie" Otwieram drzwi. So. Steimy w przedpokoju. "Sie wollen also noch einige Tage da bleiben?" /Czego, on chce? Co będzie? Jak się to skończy? Co mu powiedzieć?/ "Ich ware Ihnen dafür sehr dankbar."

Coś otwiera drzwi wychodzące na klatkę schodową i stojąc w drzwiach zwraca się do mnie, prawie szeptem: "Sie können da bleiben, die Wohnung gefällt mir nicht."